

antológiája. A verses könyvek átlag 1000 példányban jelennek meg. Van-
nak költőink, kiknek könyveit órák alatt szétkapkodják. És azt sem
mondhatjuk, azért, mert nincs jobb. A romániai magyar olvasó két ran-
gos világirodalmi folyóiratból — a román *Secolul 20*-ból s a budapesti
Nagyvilágból — követheti nyomon a mai modern világlírárt. A könyv-
kiadás is — elég csak egy UNESCO-statisztikába pillantani — olcsón és
nagy példányszámban kínálja a klasszikus és élő világirodalmat. (Nem-
rég jelent meg Rilke hússzezer példányban románul, el is fogyott, az
újabbkori görög költészet reprezentatív antológiáját utcai árusnál vet-
tem meg Kolozsvárt magyar nyelven.) Van tehát összehasonlítási alapja
az olvasónak. Nálunk a költészet válsága egyelőre inkább mintha a köl-
tők inflációs tömegében mutatkozna.

A romániai magyar költészet nem jövőtlen: olvasóban, költőben
egyaránt kifogyhatatlan. Ereje abban van, hogy — Hamlet szavával szól-
ván — „mintegy tükröt tartva a természetnek“, önnön köréből igyekszik
s tudja „fölmutatni maga az idő, a század testének tulajdon alakját és
lenyomatát, különösen figyelve arra, hogy a természet szerénységét ál-
tal ne hágja“. S noha kísérletező kedve semmit sem csappant e félév-
század alatt — a szürrealista szabadverstől a szabályos szonettig, a
hosszú poémától a mikroversig minden műformát kipróbál (sikerrel vagy
sikertelenül), vívja a maga generációs harcait — egységes abban, hogy
a béke, a szocializmus elkötelezettje, vállalja — elődei szellemében —
a kulturális összekötő szerepét, küzd a humánus tisztaságáért, az egyén
s az emberiség szabadságáért. És nem titkolja, szimbólumai mélyén ott
kísért a rettenet: a világ elpusztíthatósága.

PÁSKÁNDI GÉZA VERSEI

Gólyalábon

(Sáson bóbítán átal
Jönnék a gólyalábak
Mankó-világ
Léc-keresztben
Gyermekek állnak
Mocsarat lépnek
Nem adják
Léptüket a lápnak)

Rövid kardodat
Toldottad lépéssel
Kurta szoknyádat
Nagy pörességgel

Följebb, följebb
Gólyaláb-isten
Rövid az ember
Toldozd istennel
Kurta az asszony
Csip-csup gyerekkel

Följebb, följebb
Gólyaláb-isten

Imbolyogtass toldott valómon
Egy szippantás legyen a trónom
Nyújtsd meg a csontom pipaszárát
Velőim füstjét fújd világgá

Följebb, följebb
Gólyaláb-isten

Szultán

Nincs kedvem hazamenni
 Nem várnak gondolataim
 Vetett ágygal
 Nem mossák ki a zoknim
 Gondolataim
 Nem bújnak ágyba velem

Refrénbe bújt a kényszerképzetem
 Kellek neki — nem büntet —

hiányol

All a Szultán üres háremében
 Szólitgatja az ágyakat
 Az első ágyhoz így szól
 Fatimé
 A másodikhoz
 Hüvölő
 A harmadikhoz
 Ölenadzs
 A negyedikhez
 Illatbül
 És

Undzsár

És

Feredzsé

És

Allila

És

Büzöé

És

Falafa

És

Adahü

És

Küdüd

És

Khebelöl

És

Ah

És

Aha

És

Illenő

És

Fölfaló

És

Faraél

És

Ulláalom

És

Üldöngöl

És

Furvámé

És

Szólejmán

És

Leida

És

Ühümé

És

Allahé

All a Szultán

Üres háremében

Szólitgatja az ágyakat

Gondolataim

Valamikor

Kitakaróztak

Gondolataim

Meghültek

Ittak herbateát

Gondolataim

Valamikor

Fán csüngtek

Gondolataim

Valamikor

Az ész járt

Két lábon

Himbálva

Sántált

Cipője volt de meztőláb is élt

Termett szürkén

Zölden tenyészett

Járt riszálva rengőn

Járása volt igen

Kissé hajlott lovas lába volt

Járása volt az észnek ó igen

All a Szultán

Üres háremében

Szólitgatja az ágyakat

Csókogatja az ágyait

Kebelben hült ágyasait

Sír a Szultán

Nincs kedvem hazamenni

Nem várnak gondolataim

Utcán állok és kérdezek

Mit keresek én ha nem a rög eszét

Mit keresek egyáltalán

Ha nem az értelmet

A földben?

„Gondolatok a könyvtárban”

Lépték
Uralható nép
Végre
Uralható nép
Jut neked is
Lehajolnak a betűk
Füvedre
Nem voltál Jeruzsálem
De magadban megszabadulsz

Szörnyű
A szóban minden lehetetlen
Szörnyű
A szóban lehetséges az ember

Elgondolok egy kisfiút
Hamarabb
Tudta a testét
Aztán
Szólott szavakat
Elgondolok egy kisleányt

Hamarabb
Nyíltott világgá
Aztán
Nevezte vággyá
Kullognak a szavak

Elgondolok egy kisfiút
Elgondolok egy kisleányt
Hamarabb
Szórtak szavakat
Aztán hintették
Állandó testüket
Sietnek a szavak

S te kinek a teste szó
Te kinek a szava test
Kinek a mája lépe
Raggal és hanggal született

Érted a szavakat
Érted te a tested?

Gyermek öklében

A gyermek álmában összevonta öklét
Emberek látták összegyültek
A gyermek öklében mi lehet
Kő madár pillangó csokoládé
Találgatták az emberek s fogadtak
Előálltak a markosak fogók csipeszek csigák
Daruk kalapácsok rudak és emelők
Hadakozva hadartak
Hanem a gyermek ökle moccsatlan
S mindenki morajlik
Ekkor valaki — mindig valaki
Előáll valaki — mindig valaki
Előáll és így szól
Gyermek nyisd meg az öklöd

És lassan, lassan
nyílik a moccsatlan
megnyílt az ökle

A gyermek öklében
nem volt ám semmi
semmi de semmi
se kő se madár se pillangó
se csokoládé

S a gyermek tenyere
lassan újra
egyetlen öklbe
im visszacsukódott.